Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Hallituksen esitys laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta Puolustusvaliokunta 13.4.2016

Perttu Wasenius
Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö

Muutosehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että:

1. kertausharjoitukseen määräämiselle säädetystä kolmen kuukauden määräajasta voitaisiin tietyin edellytyksin poiketa, ja

2. kertausharjoitusvuorokausien enimmäismääriä korotettaisiin.

Kolmen kuukauden määräajasta poikkeaminen; tausta ja tarkoitus

- Sotilaallisen voiman käyttöä sisältävät kriisit kehittyvät nykyään usein nopeasti, yllättävästi ja asteittain.
  - Suomella oltava riittävät ja oikeasuhtaiset keinot joustavaan valmiuden kohottamiseen.
- Sotilaallisen valmiuden kohottaminen on voimassa olevan asevelvollisuuslain mukaan yksi kertausharjoitusten tarkoituksista.
- Määräykset kertausharjoitukseen annettava kuitenkin asevelvollisille vähintään kolme kuukautta ennen harjoituksen alkamista.
  - Tosiasiallisesti siten tehoton ja liian hidas keino valmiuden kohottamiseen.

Kolmen kuukauden määräajasta poikkeaminen; ehdotus (1)

- Kolmen kuukauden määräajasta voitaisiin poiketa, jos;
  1) harjoitus järjestetään sotilaallisen valmiuden kohottamiseksi, ja
  2) Suomen turvallisuusympäristössä ilmenevä tarve edellyttää harjoituksen järjestämistä määräajasta poiketen.
- Päätöksen harjoituksen järjestämisestä nopeutetussa menettelyssä tekisi tasavallan presidentti puolustusvoimain komentajan esittelystä. Puolustusministerin olisi oltava läsnä ja lausuttava asiasta näkemyksensä. Pääministerillä olisi oikeus olla läsnä ja lausua asiasta näkemyksensä.

Kolmen kuukauden määräajasta poikkeaminen; ehdotus (2)

- Määräys nopeasti järjestettävään kertausharjoitukseen olisi yksittäisen asevelvollisen osalta voimassa enintään 30 päivää kerrallaan.
- Harjoitus olisi peruttava heti, kun harjoituksen järjestämiseen johtanut turvallisuustilanne tämän sallii.
- Harjoituksesta voitaisiin myöntää vapautus, jos se olisi välttämätön asevelvollisen perhe- tai taloudellisten olojen taikka ammatin tai elinkeinon harjoittamisen takia.

Kertausharjoitusvuorokausien enimmäismäärät

- Edellä mainitun lisäksi ehdotetaan, että kertausharjoitusvuorokausien enimmäismäärät kaksinkertaistettaisiin nykyisestä.
- Muutostarpeen taustalla monimutkaistuvat asejärjestelmät, jotka vaativat erityisesti tietyiltä avainasemassa olevilta asevelvollisilta entistä enemmän harjoittelua.
- Nopeutetussa menettelyssä järjestettyjä kertausharjoituksia ei laskettaisi mukaan enimmäismääriin.

Esityksen vaikutukset

- Nopeutetussa menettelyssä järjestetyt kertausharjoitukset tarkoitettu poikkeukselliseksi menettelyksi.
  - Ei vaikutuksia puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen normaaliin harjoitustoimintaan.
- Yksi kertausharjoitusvuorokausi maksaa n. 168 euroa / asevelvollinen.
- Kertausharjoitusvuorokausien enimmäismäärien kaksinkertaistamisella vaikutuksia lähinnä tiettyyn reserviläisten ydinjoukkoon.
- Taloudelliset seikat rajoittavat harjoitusmääriä tosiasiallisesti enemmän kuin lainsäädäntö.